

SUOMEN PAKOLAISAPU RY:N LAUSUNTO

JÄTETTY LAUSUNTOPALVELUSSA 5.4.2022

Suomen Pakolaisapu ry. kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta. Molempien lakien uudistuksella tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, joita hyvinvointialueiden sote-järjestämisvastuusta seuraa.

Suomen Pakolaisapu pitää yleisesti palveluiden siirtoa hyvinvointialueille myönteisenä kehityksenä. Arviomme mukaan maahanmuuttaneille suunnattuja palveluita voidaan muutoksen myötä tuottaa nykyistä helpommin ja laadukkaammin kaikkialla Suomessa, ja muutos edistää palveluiden saannin yhdenvertaisuutta. Pidämme tärkeänä sitä, että kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisvastuita kuitenkin selkeytetään ja vähennetään palvelukentän pirstaloituneisuutta. Kotoutumista edistävien palveluiden kokonaisvaltainen koordinaatiovastuu on nykyisellään epäselvä, ja kunnan palveluista osan siirtyessä hyvinvointialueille on vaarana, että palvelut eriytyvät ja yhteistyö vaikeutuu entisestään.

Kuten hallituksen luonnosesityksessä todetaan, voi maahanmuuttanut henkilö olla samanaikaisesti sekä kunnan tai TE-toimiston järjestämien kotoutumispalveluiden että hyvinvointialueen järjestämien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden piirissä. Lisäksi kuntien on annettava maahanmuuttaneille neuvontaa. Suomen Pakolaisavun kokemuksen mukaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, joilla on puutteelliset luku-, kirjoitus- ja digitaaidot, on vaikeuksia navigoida palvelujärjestelmässä. Kotoutumispalveluissa tulisi pyrkiä mahdollisuuksien mukaan antamaan neuvontaa ja palveluohjausta ”yhden luukun” periaatteella, jotta siilot eivät näkyisi asiakkaalle. Erityisesti tiedonvaihto eri hallinnonalojen ja palveluiden tuottajien välillä saattaa vaikuttaa heikentävästi asiakaspolkujen selkeyteen.

Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialue voisi perustaa lapsille ja nuorille tarkoitetun perheryhmäkodin tai muun asumisyksikön. Hyvinvointialue sopisi jatkossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa perheryhmäkodin tai muun asuinyksikön perustamisesta. Pidämme perusteltuna, että sosiaalihuollon piiriin luontevasti kuuluva ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten asumisen järjestäminen siirtyy hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Kuitenkin muut alaikäiselle tärkeät palvelut, kuten koulu ja vapaa-ajan toiminto on kuntien järjestämää. Asumisen siirtyessä hyvinvointialuille on siis pidettävä erityistä huolta saumattomasta yhteistyöstä kuntien ja hyvinvointialueiden välillä, jotta lapsen kotoutuminen onnistuu parhaalla mahdollisella tavalla.

Kunnioittaen,

Annu Lehtinen

toiminnanjohtaja, Suomen Pakolaisapu ry

Lisätiedot:

annu.lehtinen@pakolaisapu.fi

Katja Mannerström, p. 044 7615 708, katja.mannerstrom@pakolaisapu.fi

Suomen Pakolaisapu

Suomen Pakolaisapu on Suomen suurin pakolais- ja siirtolaiskysymyksiin erikoistunut asiantuntijajärjestö. Autamme vuosittain tuhansia ihmisiä toipumaan konflikteista ja kotoutumaan uusiin yhteiskuntiin. Lähes 60 vuoden ajan työmme on näkynyt Suomen lisäksi Afrikassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Euroopassa.